

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Arkivsak: 24/332
Møtedato/tid: 29.05.2024 kl. 08:00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS v/ Kent Røstad på telefon 481 06 048, eller e-post: kent.rostad@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim, 23.05.2024

Siv Moxness (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Kent Røstad
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Deloitte AS

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
06/24	Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger
07/24	Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap – nummerert brev
08/24	Innspill til kontrollarbeidet
09/24	Oppfølging av kontrollutvalgets saker
10/24	Referatsaker/folkevalgtopplæring
11/24	Godkjenning av protokoll

Kontrollutvalgets arbeid med risiko- og vesentlighetsvurderinger

Behandles i utvalg
Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato
29.05.2024

Saknr
06/24

Saksbehandler Kent Røstad
Arkivkode FE-217, TI-&30
Arkivsaknr 24/172 - 3

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurdering til orientering.
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet legge fram plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll til neste møte, basert på sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurderinger og de innspill er kommet fram i møtet.
3. Kontrollutvalget vil prioritere følgende områder/tema:
 - a.
 - b.
 - c.
 - d.

Vedlegg

Risiko- og vesentlighetsvurdering - planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i løpet av det første året etter at nytt kommunestyre er konstituert. Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Kontrollutvalget gjorde et vedtak om bestilling av risiko- og vesentlighetsvurderinger i sitt møte 21. februar 2024 (sak 02/24). Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget slutter seg til det skisserte opplegget for planarbeidet.
2. Kontrollutvalget ber sekretariatet utarbeide risiko- og vesentlighetsvurderinger for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll innen 29. mai 2024.

Forvaltningsrevisjon kan gjennomføres innen alle kommunale tjenesteområder og i selskaper som kommunen har eierinteresser i for å se om virksomheten er i tråd med forutsetningene. Eierskapskontroll er kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskap. Ved eierskapskontroll ses det på om eierrepresentanten utfører vervet sitt i tråd med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Risiko- og vesentlighetsvurdering

Vurderingen for risiko og vesentlighet er utarbeidet av sekretariatet, se vedlegg. Sekretariatet vil orientere om rapportens vurderinger og prioriteringer. Risiko- og vesentlighetsvurderinger er et innspill til kontrollutvalgets arbeid med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Skissert opplegg for planarbeidet

Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. I tillegg til sekretariatets vurderinger er sentrale aktører i kommunen invitert til å gi ytterligere innspill til risikoområder, for dermed å ha et bredere grunnlag til utarbeidelse av planen.

De sentrale aktørene er invitert inn gruppevis og har fått revisors risiko- og vesentlighetsvurdering tilsendt i forkant av møtet.

Følgende tidsplan er lagt:

08:15 – 08:30 Sekretariatets presentasjon av risiko- og vesentlighetsvurderinger

08:30 – 09:15 Kommunedirektør med kommunalsjefer/sectorledere

09:15 – 10:00 Ordfører, varaordfører, ledere hovedutvalg/råd m.fl.

10:15 – 11:00 Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

De inviterte er bedt om å forberede seg på følgende:

For kommunedirektør, kommunalsjef eller sectorleder:

Kontrollutvalget ønsker at kommunedirektøren med kommunalsjefer/sectorledere legger fram informasjon om det enkelte tjenesteområdet, med vekt på pågående og kommende satsinger og utfordringer.

Utvalget vil også høre om administrasjonens oppfatning av risiko for at tjenesteområdene og enhetene ikke følger lover og regler, ikke når fastsatte mål, ikke etterlever politiske vedtak eller drives lite effektivt.

For ordfører, varaordfører, utvalgsleder, gruppeleder eller leder for råd:

1. *På hvilke områder er det risiko for at kommunen og selskaper der kommunen har eierandeler ikke når sine målsettinger, ikke oppfyller lovkrav, eller utnytter ressursene dårlig?*
2. *På hvilke tjenesteområder/kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?*

For hovedtillitsvalgt eller hovedverneombud:

På hvilke områder er det risiko for at kommunen ikke

1. *a) Når politisk vedtatte målsettinger?
b) Oppfyller lovkrav?
c) Driver effektivt?*
2. *På hvilke områder i kommunen og i hvilke kommunalt eide selskaper er det behov for forvaltningsrevisjon?*

Vurdering

Sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurderinger er utarbeidet ut fra sekretariatets perspektiv.

Sekretariatet vil understreke at aktørene som er invitert inn har ulike perspektiv og ser ulike behov. Kontrollutvalget må se etter sammenhenger og vekte informasjon ut fra hva de anser som mest vesentlig, samt se på hvordan innspillene skal vektes i forhold til sekretariatets risiko- og vesentlighetsvurderinger.

På bakgrunn av dagens informasjon må kontrollutvalget peke på områder/temaer de finner aktuelle å ta inn i planen.

Det er lagt opp til at plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028 behandles i kontrollutvalgets møte 11. september 2024. Planen oversendes deretter til kommunestyret som vedtar den endelige prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller for den kommende perioden.

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Risiko- og vesentlighets- vurderinger

For planer for
eierskapskontroll og
forvaltningsrevisjon
2024-2028

Lurøy kommune

Kommune- styret vedtar planene

INNLEDNING

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, jf. kommuneloven § 23-3 annet ledd og § 23-4 annet ledd.

Planene skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurderinger av kommunens virksomhet og eierskap. Planene vedtas av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

Dette dokumentet er kontrollutvalgssekretariatets oppsummering av risikoområder i kommunen og kommunens eierskap. Det inngår i kontrollutvalgets vurderingsgrunnlag når det skal finne aktuelle områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og i prioriteringen av disse områdene.

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet analysen og har hentet opplysningene fra disse kildene:

- Statistisk sentralbyrå (SSB)
- KOSTRA
- Kommunal rapport: Kommunebildet
- Folkehelseprofil 2023 fra Folkehelseinstituttet
- Oppvekstprofil 2023 fra Folkehelseinstituttet
- Kommuneplan, økonomiplan 2024-2027, årsregnskap og årsberetning for 2023 (forbehold om endringer)
- Kommunens hjemmeside

ADMINISTRASJON

- Internkontroll

HELSE OG OMSORG

- Økonomisk sosialhjelp til barnefamilier
- Kvalitet i eldreomsorgen

OPPVEKST OG LEVEKÅR

- Kvalitet i undervisningen

MILJØ OG KLIMA

- Måloppnåelse i klima- og miljøarbeidet

EIERSKAPS- KONTROLL

- Eierstyring
- Rødøy-Lurøy kraftverk m/forvaltningsrevisjon

SAMMENDRAG

FORVALTNINGSREVISJON

Administrasjon og økonomi: Mange interkommunale samarbeid. Internkontroll med tjenestene som er levert gjennom kommunesamarbeid.

Helse og omsorg: Aldrende befolkningen er aldrende. Lite tid med lege for hver enkelt beboer på sykehjem. Mange sosialhjelpsmottakere med dette som eneste inntektskilde. Aktuelle tema:

- Økonomisk sosialhjelp til barnefamilier
- Kvalitet i eldreomsorgen

Oppvekst og familie: Svake skoleresultater.

- Kommunens arbeid med å sikre et godt læringsmiljø
- Kvalitet i skolene og/eller barnehagene

Klima og miljø: Økning i utslipp av klimagasser. Utdatert klima- og energiplan.

- Hvordan arbeider kommunen for å nå fastsatte klimamål?

EIERSKAPSKONTROLL

Kommunens eierskapsmelding er utdatert og ble ikke oppdatert i forrige valgperiode.

- Kommunens system for eierstyring
- Rødøy-Lurøy kraftverk AS

LURØY KOMMUNE – MÅL & UTFORDRINGER

Kommunens overordnende visjon for all sin virksomhet er "Å skape gode levevilkår for innbyggerne i Lurøy, bygd på kvalitet, trygghet og trivsel".

I årsmeldingen for 2023 har kommunedirektøren nevnt følgende utfordringer kommunen står overfor de kommende årene:

- Kommunens største utfordring er å sikre god nok bemanning og kompetanse i alle stillinger. Mangel på personell utfordrer kommunens evne til å levere.
- Lurøy kommune er en desentralisert kommune, med spredt bosetting og relativt lavt utbygget service-/tjenestetilbud, sammenlignet med det en finner i byer. Dette gir ekstra utfordringer i rekrutteringsarbeidet.
- Kommuneøkonomien presses som en følge av nedgang i folketallet og endring i alderssammensetning, gitt at en skal opprettholde samme strukturer og tjenestetilbud som i dag.
- Kommunen er svært skatteavhengig, noe som gjør kommunen sårbar ved negativ endring i skatteinntekten.

Kommunens største utfordring er å sikre god nok bemanning og kompetanse i alle stillinger. Dette gjelder både privat og offentlig sektor. Kommunen må også tiltrekke seg unge innflyttere som er ferdig med utdanning.

Lurøy kommune er en desentralisert kommune med spredt bosetting og relativt lavt utbygget service-/tjenestetilbud sammenlignet med det man kan finne i byer. Dette fører til ekstra utfordringer i rekrutteringsarbeidet. Kommunedirektøren skriver i årsmeldingen for 2023 at rekruttering av ungdom, innflyttere og pendlertilpasning, slik at man kan velge bosted mer uavhengig av hvor arbeidstilbudet befinner seg, kan bidra til å øke innbyggertallet. Han peker likevel på at det er vanskelig når kommunen har få boliger å tilby.

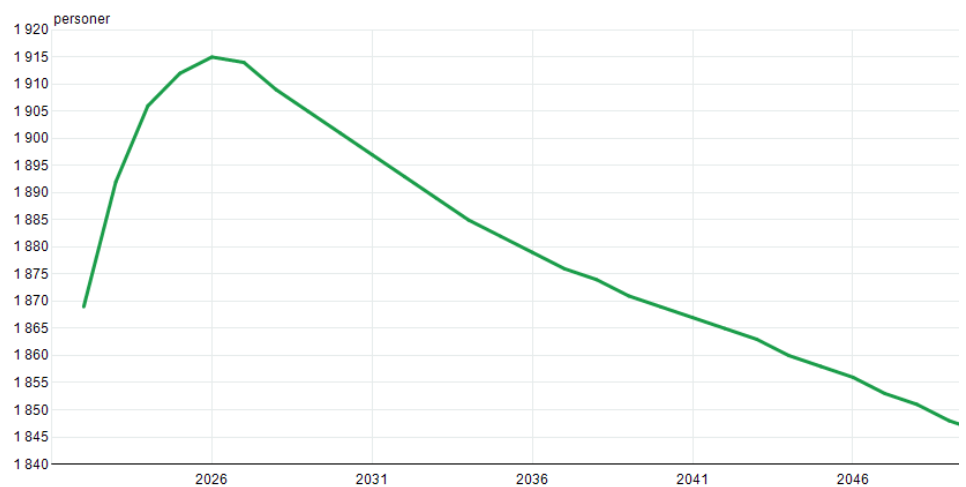
Den desentraliserte strukturen i kommunen gir utfordringer, også relatert til boligbygging. Boligbygging i én krets bidrar i liten grad til mulig rekruttering ut over enkeltkretsen. Det er dårlig tilbud av leieboliger i mange kretser. I den grad det er leieboliger tilgjengelig, er disse ofte av eldre karakter og når i mange tilfeller ikke opp til standarden som forventes i det generelle leiemarkedet. Mangel på leieboliger berører grupper som ikke har anledning til, eller ønske om å eie egen bolig.

KOMMUNEN OG ORGANISASJONEN

Kommunedirektørens ledergruppe er kommunens øverste administrative ledelse og består av kommunedirektøren, helse- sosial- og omsorgssjef, teknisk sjef og oppvekstsjef.

BEFOLKNINGSUTVIKLING

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Lurøy, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

SSB:
Færre
inn-
byggere

I 4. kvartal 2023 var folketallet i Lurøy kommune 1886 innbyggere. Ifølge Statistisk Sentralbyrås beregninger vil folketallet være 1846 innbyggere i 2050.

Kommunen har de siste årene hatt en stabil befolkningsutvikling, og har stått ovenfor en vesentlig fraflytting. Den største nedgangen er i aldersgruppen 20-44 år, som er den samme aldersgruppen som kommunen har særlig behov for, og som har stor betydning for samfunnsutviklingen.

Lurøy kommune får stadig færre barn, unge og yrkesaktive, og flere eldre. Andelen eldre over 80 år øker. Aldersgruppen 80 år og eldre i kommunen er 7,8 %. På landsbasis er andelen 4,5 % (Folkehelseinstituttet).

I kommuneplanens samfunnsdel 2015 – 2027 framkommer det at 70 % av boligene i det private leiemarkedet var i Lovund krets, der et sterkt næringsliv selv har kunnet stå for utviklingen. Denne kretsen har et særskilt behov for personell til private virksomheter. Leieprisene reflekterer det høye inntektsnivået i kretsen. Kommunen ønsker konsentrert boligbygging for å legge til rette for økte muligheter for sosialisering og aktivitetstilbud.

ADMINISTRASJON OG ØKONOMI

FINANSIELLE MÅLTALL

Måltallene gjelder for økonomiplanperioden 2022-2025 og er vedtatt av kommunestyret:

1. Etterstrebe netto driftsresultat på minimum 2,0 % av netto inntekter
2. Netto lånegjeld på maks 65 % av netto inntekter
3. Måltall for disposisjonsfond, fratrukket rentereguleringsfondet, vurderes når nivået kommer ned mot 15 % av netto inntekter

Kommunedirektøren opplyser at samtlige måltall er nådd i 2023.

- Netto driftsresultat ble på 10,7 prosent på grunn av utbetaling fra Havbruksfondet.
- Kommunens lånegjeld er lavere enn måltallet og lavt i nasjonal sammenheng.
- Netto lånegjeld var 38 prosent av driftsinntektene.

**God
økonomi**

Disposisjonsfondet er kommunens reserve til å dekke uforutsette utgifter, sviktende inntekter, underskudd og egenkapital til investeringer.

Kommunen har brukt om lag 13 millioner kroner av fondet i 2023.

Kommunedirektøren legger opp til å overføre fjorårets mindreforbruk på 31 millioner til disposisjonsfondet, slik at netto økning i fondet blir på 18 mill. kroner fra 2022 til 2023.

STYRING, STRATEGI OG PLANER

Kommunens planstrategi er nylig vedtatt. Den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen ser ut til være vedtatt sist i 2013. Kommunen har ellers planer for beredskapsarbeidet som oppdateres årlig. Resten av planverket er for en stor del oppdatert, eller under oppdatering.

Lurøy kommune er i gang med bolystprosjektet «Lurøy, liv laga i nye daga» med søkelys på bolyst og trivsel. Kommunen har siden 2023 jobbet med en kompetanse- og rekrutteringsplan. Denne ferdigstilles i andre kvartal i 2024.

INTERNKONTROLL

Kommunen deltar i en rekke interkommunale tjenestesamarbeid der andre kommuner er vertskommune. Kommunedirektøren er likevel ansvarlig for at tjenestene leveres i samsvar med lov- og regelverk. Internkontrollen med slike tjenester kan være et aktuelt tema for forvaltningsrevisjon.

HELSE OG OMSORG

Lav legedekning på sykehjemmet

Av de ansatte innen helse og omsorg har 70,7 % fagutdanning. Kommunene med høyest andel fagutdannede har bortimot full dekning av fagutdannede.

Antallet geriatriske sykepleiere i kommunene har økt de ti siste årene. I Lurøy kommune er det 13,8 årsverk med geriatrisk sykepleier per 1000 innbyggere over 80 år. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet hvor andelen er 10,48 årsverk per 1000 innbyggere over 80 år.

Kommunen har en eldre befolkning enn landsgjennomsnittet, og det er derfor ventet økt antall demente med behov for heldøgns omsorgstjenester. I Lurøy var 55,56 % av plassene på sykehjem skjermede og tilpasset demente i 2022. Dette er bedre enn i de fleste kommuner i landet.

Av de som bor på sykehjem, hadde 86 % omfattende pleiebehov i 2022. Dette er høyere enn for mange kommuner i landet. Det kan tyde på at kommunen i større grad har satset på hjemmebasert omsorg for de som kan motta dette.

I 2022 hadde beboerne på sykehjem i Lurøy kommune i snitt 17,4 minutter med lege i uka. Gjennomsnittet på landsbasis er 35 minutter. Her kommer Lurøy kommune langt ned på listen når man sammenligner med andre kommuner.

I Lurøy kommune er det ledig plass på 100 prosent av fastlegelistene. Kommunen ligger svært godt an på dette nøkkeltallet i forhold til andre kommuner. Målt mot folketallet er det 0 psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere i Lurøy kommune.

Kommuneøkonomien presses som følge av nedgang i folketall og endring i alderssammensetning. Det er en utvikling som over tid vil gi mindre rom for investeringer hvis driftsnivået på alle sektorer skal opprettholdes. Blant annet må det legges til grunn at det vil være behov for større ressurser innen helse og omsorg. Kommunen har brukt mye ressurser på vikarbyrå da kommunen ikke har lyktes å få ansatt nok personer spesielt innen området omsorg og miljøterapi.

KVALITET I TJENESTENE

Desentralisert tjenestestruktur kan være utfordrende med tanke på å gi korrekt tjenestenivå, yte like tjenester og med riktig kvalitet.

SOSIALTJENESTEN

Nasjonalt har 15,36 % av de med sosialhjelp dette som hovedinntekt. I Lurøy kommune har 35,29 % av de med sosialhjelp dette som hovedinntekt. I Lurøy kommune går unge mottakere gjennomsnittlig på sosialhjelp i 5,5 måneder. I 2022 ble 60 % av søknadene om kommunal bolig innfridd. På landsbasis var andelen 80,09 %.

Sosialtjenesten skal ta spesielt hensyn til barn og unge i familier som mottar sosialhjelp. Det stilles også krav til tverrfaglig samarbeid for å ivareta denne gruppa. Dette kan være et aktuelt tema for forvaltningsrevisjon.

OPPVEKST OG LEVEKÅR

BARNEHAGE

Det skal være minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år og minst én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Pedagogiske ledere må ha utdanning som barnehagelærer eller annen treårig pedagogisk utdanning med videreutdanning i barnehagepedagogikk. I de kommunale barnehagene i Lurøy har 34,40 % av de ansatte pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 42,88 %.

I Lurøy kommune oppfyller 66,70 % av barnehagene pedagognormen. Dette er helt lik prosentandel som landsgjennomsnittet.

En gjennomsnittsbarnhage i Norge har nå 47,87 barn. Barnehagene i Lurøy har ifølge statistikken 12,33 barn i snitt. Nasjonalt viser tallene at 93,55 prosent av alle barn i barnehagealder hadde plass i barnehagen i 2022. I Lurøy har 100 prosent av barna barnehageplass.

GRUNNSKOLE

I 2022 lå landsgjennomsnittet på karakterer i 10. trinn på 43,3 poeng. I Lurøy kommune var avgangskarakterene i 10. trinn på 42,9 grunnskolepoeng. I 5. trinn ligger 26 % av elevene på laveste mestringsnivå (av tre) på nasjonale prøver.

Tall fra Elevundersøkelsen viser at 82 % av elevene på 10. trinn trives godt på skolen. Dette er likt landsgjennomsnittet.

I Lurøy kommune oppfyller 75 % av lærerne på barneskoletrinnet kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk i 2022. Dette er lavere enn gjennomsnittskommunen hvor 82,29 % av lærerne oppfyller kompetansekravene. På ungdomsskolen oppfyller 52,63 % av lærerne i norsk, engelsk og matematikk de nye kravene til fordypning i fagene, mot 81 % på landsbasis.

BARNEVERTJENESTEN

I tidsperioden 2019-2022 viser tall fra kommunebarometeret at 91,75 % av sakene behandles innen tre måneder, noe som er positive tall. Tall fra KOSTRA viser at andelen saker som i 2023 ble behandlet innen tre måneder var falt ned til 80 %.

Økende
antall
fristbrudd i
barne-
vernet

MILJØ OG KLIMA

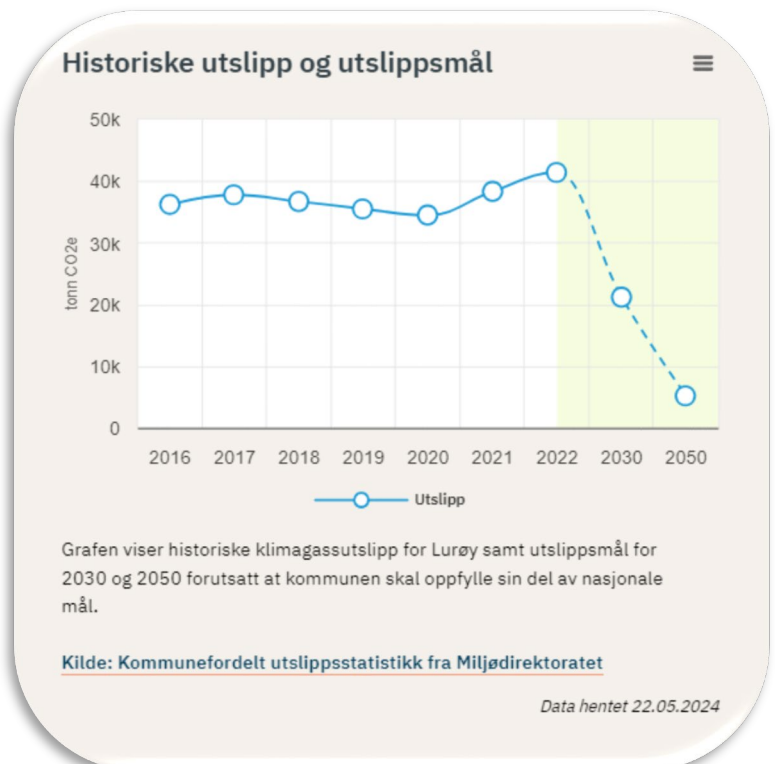
Helgeland Avfallsforedlings rapportering av materialgjenvinningsgraden er ifølge Statsforvalteren identisk med de andre eierkommunenes. Rapporteringen er trolig ikke korrekt og gir dermed feil i kommunens rapportering.

Kommunen vil sannsynligvis være utsatt for mer ekstrem nedbør, flere og større regnflommer, økt fare for flere skredformer og ikke minst stormflo, se figur. Klimaservice, som har utført beregningene, skriver at kommunen bør ta høyde for dette ved planlegging og dimensjonering av tiltak med mer enn 10-20 års levetid.

SANNSYNLIG ØKNING	
 Ekstrem nedbør	Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann
 Regnflom	Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføringen
 Jord-, flom- og sørpeskred	Økt fare som følge av økte nedbørmengder
 Stormflo	Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke

Økning i klimagassutslippene

Energi- og klimaplanen skal ifølge planstrategien inn i kommuneplanens samfunnsdel. Kommunens utslipp av klimagasser har økt de siste årene. Kommunen bidrar dermed ikke til at de nasjonale målene for klimagassutslipp nås.

TEKNISKE TJENESTER

SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

Kommunen har en geografi med mange øyer og fastland. Dette gjør kommunen avhengig av å ha en effektiv kommunikasjon og infrastruktur. Det er nødvendig for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet og samtidig utvikle kommunens ressurs- og næringsmessige potensial.

Det er utfordringer knyttet til båtkommunikasjon mellom kretsene, og veinettet både internt i kommunene og transportårene til og fra Lurøy. Dette er problematisk for innbyggerne, eksisterende næringsliv, og for mulig næringsutvikling. Å kunne jobbe mot bedre kommunikasjon mellom kretsene, er sentralt for å sikre kommunens vekst og utvikling fremover.

Det er ikke optimal tilgang til høyhastighets internett/fiber, tv-signal og mobilnett i alle kretsene. Manglende mobildekning i deler av kommunen gjør det vanskelig å kommunisere. God internetttilgang er viktig for innbyggere og næringsliv for å unngå digitale skiller, gi tilgang til informasjon, tjenester og som bidrag til bedre bo- og nærmiljø.

NÆRINGSUTVIKLING

Kommunen er preget av næringsutvikling med høy verdiskaping. Dette er spesielt gjeldende innen blå næring, der tre oppdrettsselskap har hovedkontor og produksjonsenheter. Dette bidrar til høy verdiskaping og sysselsetting.

Kommunen vurderer å slutte seg til prosjektet «Bærekraftig reisemål». Prosjektet skal være et verktøy for reisemål «som ønsker å jobbe langsiktig for en mer bærekraftig utvikling gjennom involvering, ansvarlig styring og verdiskaping.» Det vil forplikte kommunen og andre aktører til å prioritere bærekraftige og innovative løsninger knyttet til reiselivet. Prosjektet kan føre til at kommunen blir godkjent som et bærekraftig reisemål.

Utfordrende infrastruktur

EIERSKAP

Kommunens eierskap går fram av note 5 i årsregnskapet:

Aksjeselskap:

- Bra-Pro Lurøy Kommunale Vta AS
- Rødøy-Lurøy Kraftverk AS
- Visit Helgeland AS
- Sagat AS
- Aldersund Allaktivitetshus AS
- Kystkultursenteret på Lovund AS
- Statoil ASA/Norsk Hydro ASA/Yara International ASA

Interkommunale selskap (IKS)

- Helgeland Avfallsforedling IKS
- Konsek Trøndelag IKS

Andre selskaper:

- KLP – kommunal landspensjonskasse

Eierskapsmeldingen ble vedtatt av kommunestyret 13.12.2023, sak 83/23. Meldingen gir en oversikt og beskrivelse av kommunens eierinteresser i andre virksomhetsformer, som samvirkeselskap/andelslag, interkommunale samarbeid (kommuneloven §§ 27 og 28) og interkommunale selskap.

Et aktuelt tema for eierskapskontroll kan være en generell gjennomgang av eierstyringen til kommunen.

Rødøy-Lurøy kraftverk er et selskap med ansvar for samfunnskritisk infrastruktur. Selskapet eies med 72,4 % av Salten Kraftsamband AS og inngår som datterselskap i SKS-konsernet. Det kan være interessant å undersøke om dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten til generalforsamlingen er god. Lurøy kommune eier 12,05 % av aksjene.

Ingen
nyere
føringer
for eier-
styring

Kontrollutvalgets uttalelse om årsregnskap – nummerert brev

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

29.05.2024

Saknr

07/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-216 - Revisjon

Arkivsaknr 23/397 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar nummerert brev fra revisor til orientering sammen med kommunedirektørens muntlige orientering i møte.

Vedlegg

Nummerert brev nr. 2

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har den 17. april 2024 mottatt et brev fra revisor i forbindelse med Deloitte AS sin revisjon av kommunens årsregnskap for 2023. Det framkommer at kommunen ikke har framlagt forespurte dokumentasjon til flere vesentlige regnskapsposter, herunder balanseposter.

Revisjonen var planlagt i perioden mars - april 2024. De forsinkelsene som følger av manglende fremlagt dokumentasjon førte til at revisor ikke var i stand til å avgi revisjonsberetning innen fristen 15. april 2024. Revisor vil innen de tidsrammene de har tilgjengelig revidere årsregnskapet med noter så snart tilstrekkelig og tilfredsstillende dokumentasjon blir framlagt. Revisor informerer videre om at manglende avstemming og dokumentasjon kan medføre ekstra kostnader for kommunen da det påløper tid til revisjonen utover opprinnelig planlagt revisjonsperiode.

Revisor anbefaler at Lurøy kommune etablerer nye rutiner for avstemming og dokumentasjon av alle vesentlige regnskapsposter til årsoppgjøret slik at revisjonen av årsregnskapet til Lurøy kommune i fremtiden kan gjennomføres innen avtalte frister.

Revisor har bekreftet til sekretariatet at revisjon av årsregnskapet ikke vil være klart til kontrollutvalgets møte den 29. mai 2024.

Brev fra revisor er vedlagt saken.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger gjennom nummererte brev blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere dette til kommunestyret, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3.

Revisor og kommunedirektør vil gi en orientering i kontrollutvalgets neste møte.

Vurdering

Revisor sine påpekninger i nummerert brev til kontrollutvalget er bekymringsfulle. Revisor kan ikke revidere årsregnskapet før den forespurte dokumentasjonen er mottatt.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret om årsregnskapet, årsberetningen og forhold i årsberetningen. Når kommunestyret behandler årsregnskap og årsberetning, utøver kommunestyret samtidig kontroll med administrasjonen. I den forbindelse har kommunestyret behov for uavhengig informasjon om hvordan kommunedirektøren har fulgt opp kravene til økonomisk internkontroll, økonomiforvaltning og bærekraft. Kommunestyret sitt siste møte før sommeren er den 19. juni 2024. Kontrollutvalgets uttalelse må være mottatt av

kommunestyret innen da. Kommunestyrets frist for å sende komplett årsregnskap til Statsforvalteren er innen 30 dager etter at den er vedtatt i kommunestyret.

Konsekvensen av at årsregnskapet ikke blir sendt innen lovens frist, er at kommunen blir oppført i ROBEEK-registeret. Dette innebærer at kommunen blir underlagt statlig kontroll, og at Kommunal- og distriktsdepartementet må godkjenne vedtak om å ta opp lån og vedtak om å inngå leie av varige driftsmidler hvor leieavtalen kan medføre utgifter utover de fire neste budsjettårene ("langsiktige leieavtaler"). Slike vedtak er ikke gyldig før de er godkjent av departementet, og uten godkjenning har ikke kommunen rettslig grunnlag for å inngå en låneavtale eller en langsiktig leieavtale.

Departementets myndighet til å foreta budsjettkontroll og godkjenning av lån og leieavtaler overfor kommunene i ROBEEK er delegert til Statsforvalteren .

Til kontrollutvalget i Lurøy Kommune
Att: Konsek Trøndelag IKS
Postboks 2564
7735 Steinkjer

NUMMERERT KOMMUNIKASJON MED STYRET NR. 2 FOR LURØY KOMMUNE

I forbindelse med vår revisjon av Lurøy Kommune sitt årsregnskap for 2023 plikter vi iht. revisorloven § 9-5 og god revisjonsskikk å informere om observasjoner som fremkommer under revisjonen og som etter vår mening er viktige og relevante i forhold til kontrollutvalgets overordnede ansvar for selskapets styring og kontroll.

Vi vil minne om at nummererte brev iht bokføringsloven § 13, pkt. 4 er inkludert i oppbevaringspliktig regnskapsmateriale som må oppbevares på en ordnet og betryggende måte.

Beskrivelse av svakhet (forhold)

Bokføringsbestemmelsene – dokumentasjon av balansen

Iht. bokføringsloven § 11 skal det foreligge dokumentasjon av alle balanseposter ved utarbeidelse av årsregnskapet.

Det er ikke fremlagt forespurt dokumentasjon til flere vesentlige regnskapsposter, herunder balanseposter. Bokføringsforskriftens kapittel 6 gir en nærmere innføring i hva som kreves av dokumentasjon på de balansepostene bankinnskudd, lånegjeld kontanter og lignende, finansielle instrumenter og avsetninger og nedskrivninger. Det er også avgitt regnskapsstandarder for god kommunal regnskapskikk (KRS) som gir rettleiding og krav til utvalgte regnskapsposter.

Risiko, konsekvenser og ansvarsforhold

Revisjonen var planlagt i perioden mars – medio april, og de forsinkelsene som følger av manglende fremlagt dokumentasjon gjør at vi ikke var i stand til å avgi revisjonsberetning innen fristen 15. april. Vi vil innenfor de tidsrammene vi har tilgjengelig revidere årsregnskapet med noter så snart tilstrekkelig og tilfredsstillende dokumentasjon blir fremlagt. Manglende avstemming og dokumentasjon kan også medføre ekstra kostnader for Lurøy Kommune da det påløper tid til revisjonen utover opprinnelig planlagt revisjonsperiode.

Forslag til forbedringer

Vi anbefaler at Lurøy Kommune etablerer nye rutiner for avstemming og dokumentasjon av alle vesentlige regnskapsposter til årsoppgjøret slik at revisjonen av årsregnskapet til Lurøy Kommune i fremtiden kan gjennomføres innen avtalte frister.

Trondheim, 17. april 2024
Deloitte AS

Harald Halvorsen
statsautorisert revisor

Kopi: Kommunedirektøren

Nummerert kommunikasjon m...r. 1 for Lurøy Kommune

Name

Halvorsen, Harald

Date

2024-04-17

Identification

 bankID™ Halvorsen, Harald

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF
Advanced Electronic Signatures (Regulation (EU) No 910/2014 (eIDAS))

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

29.05.2024

Saknr

08/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/332 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg

Trafikklysmodellen

Trafikklysmodellen

Sentrale spørsmål – «Trafikklysmodellen»	Ja	Delvis	Nei
Kryss på røde felt peker i retning av å ikke følge opp saken, mens kryss på grønne felt taler for å følge opp saken.			
Vedrører saken misnøye med et politisk fattet vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg om en klage på et enkeltvedtak som kommunen har fattet?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til lovbrudd, manglende etterlevelse av kommunale rutiner eller manglende oppfølging av kommunale vedtak?	Ja	Delvis	Nei
Viser saken til en risiko knyttet til system, rutiner, praksis i kommunen mer generelt innenfor et område?	Ja	Delvis	Nei
Dreier saken seg i hovedsak om en isolert hendelse?	Ja	Delvis	Nei
Er saken under annen behandling i et annet organ? (rettsapparat, sivilombud, statsforvalter, KOFA, klageorgan i kommunen, varslingskanal)?	Ja	Delvis	Nei
Er det annen naturlig behandlingsvei for saken (ref. organene nevnt over)?	Ja	Delvis	Nei
Kan saken, og sakens oppmerksomhet, bidra til at det stilles spørsmål om tilliten til kommunens saksbehandling av en type saker?	Ja	Delvis	Nei
Berører saken et tema som kontrollutvalget allerede har vurdert som aktuelt for oppfølging i sin risiko- og vesentlighetsanalyse?	Ja	Delvis	Nei
Foreligger området som et tema i plan for forvaltningsrevisjon eller plan for eierskapskontroll?	Ja	Delvis	Nei
Kan en gjennomgang bidra til læring og forbedring?	Ja	Delvis	Nei
Bør saken prioriteres foran andre planlagte oppgaver?	Ja	Delvis	Nei

Kilder:

- *Henvendelser til besvær – eller begjær?* Artikkel i Kommunerevisoren nr. 4/21 av Bjørkelo, Løvlie og Fiksdal i Deloitte
- *Håndtering av henvendelser til kontrollutvalget*, veileder fra Forum for kontroll og tilsyn, 2022

Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

29.05.2024

Saknr

09/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/332 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Saksopplysninger

Saken blir satt på sakskartet i hvert møte, slik at kontrollutvalget har oversikt over saker som skal følges opp. Alle sakene som var opprinnelig behandlet i forrige valgperiode med Indre Helgeland kontrollutvalgsekretariat krever ingen videre behandling.

Kontrollutvalgets eneste aktive sak er oppfølging av risiko- og vesentlighetsvurdering som skissert i sak 02/24.

Referatsaker/folkevalgtoppl ering

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lur oy kommune

Møtedato

29.05.2024

Saknr

10/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/332 - 4

Forslag til vedtak

Referatsakene tas til orientering.

Vedlegg

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene
En kommune kan ikke slås konkurs

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets oppl ering gjennom valgperioden. Sekretariatet legger fram artikler som kan være av interesse i kontrollarbeidet. Formålet er   bidra til faglig påfyll gjennom hele valgperioden.

Utenforskap og mangel på arbeidskraft er hovedutfordringer for kommunene de neste årene

Samfunnsbedriftene 27.03.2024, styreleder Gunn Marit Helgesen i KS og styreleder Pål Smits i Samfunnsbedriftene

Tett samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriftene bidrar til løsning på begge utfordringene samtidig.

Inkludering i arbeidslivet er en nøkkelutfordring for kommunene. Det er et paradoks at kommunene opplever økende utenforskap i arbeidslivet og mangel på arbeidskraft samtidig. En enda mer aktiv kommunal bruk av egne arbeidsinkluderingsbedrifter vil bidra positivt til å redusere begge utfordringene. Hvis flere hender kommer i arbeid, vil det også gi en betydelig avlastning for kommuneøkonomien.

Norge har 320 arbeidsinkluderingsbedrifter fordelt på 95 prosent av kommunene. Felles for dem alle er at de hjelper folk å komme i aktivitet eller arbeid, enten det er uføretrygdede, personer på arbeidsavklaringspenger og sosial stønad, innvandrere, ungdom i utenforskap, sykemeldte, folk med rusutfordringer, eller andre grupper som står utenfor arbeidslivet.

Gjennom sitt virke i de fleste av landets kommuner, har arbeidsinkluderingsbedriftene en unik forståelse av lokale forhold og behov. De kjenner til kommunens utfordringer, det lokale næringslivet og arbeidsmarkedet. Dermed kan de tilpasse tiltak og løsninger som passer for den enkelte kommune. I tillegg er bedriftene fleksible og har god tilpasningsevne. De kan utvikle skreddersydde programmer og tiltak for å inkludere personer som står utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene fleksibilitet i møtet med lokale utfordringer.

Et tettere partnerskap mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter har en rekke fordeler:

- **Økt tilgang til arbeidskraft.** Arbeidsinkluderingsbedrifter kan bidra til å rekruttere og inkludere personer som ellers ville stått utenfor arbeidslivet. Dette gir kommunene tilgang til en bredere arbeidsstyrke og reduserer mangel på arbeidskraft.
- **Et mer inkluderende samfunn.** Kommunene og kommunale bedrifter har en sterk forpliktelse til å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne, langtidsledige og andre sårbare grupper. Dette bidrar til et mer inkluderende samfunn der alle får muligheten til å delta. Vi skal heller ikke undervurdere hvilken enorm effekt inkluderingen har for den enkeltes selvbilde og egenverdi.
- **Flere statlige arbeidsmarkedstiltak.** Gjennom et samarbeid kan kommunene trekke veksler på arbeidsinkluderingsbedriftenes kompetanse om effektiv bruk av de statlige arbeidsmarkedstiltakene. Det gir flere i varig tilrettelagt arbeid, flere ansettelser med lønnstilskudd og tiltaksplasser i arbeidsforberedende trening.
- **Bidrag til kommuneøkonomien.** Flere statlige arbeidsmarkedstiltaksplasser og prosjektmidler lokalt vil virke direkte på både utenforskap og mangel på arbeidskraft. I tillegg til å sikre nok hender til å gjøre alle oppgavene kommunen skal utføre, avlaster det kommuneøkonomien og gir rom for å investere i andre viktige områder.

Et tett samarbeid mellom kommuner og arbeidsinkluderingsbedrifter kan gjøre inkluderingsarbeidet mer effektivt og profesjonelt i hver enkelt kommune. Det vil være en kraftig ressurs for å bidra til å løse utfordringene knyttet til utenforskap og arbeidskraftmangel. Og ikke minst bygger det opp om den type bærekraftige lokalsamfunn vi ønsker å ha i Norge – hvor alle får bidra gjennom deltakelse i et inkluderende arbeidsliv.

En kommune kan ikke slås konkurs

Kommunal Rapport, 11.03.2024, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SPØRSMÅL: Jeg ser i avisene at Moskenes kommune vil erklære seg konkurs, men at departementet sier at det kan den ikke. Hva skjer om en kommune ikke kan betale regningene sine?

SVAR: Hvis enkeltpersoner, selskaper, stiftelser eller organisasjoner «er «insolvent», skal de etter [konkursloven § 60](#) «tas under konkursbehandling». Insolvent er etter denne [lovens § 61](#) at man «ikke kan oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller». Konkurs betyr at den det gjelder, fratras rådighet over sine egne penger og eiendeler, og at verdien av disse skal brukes til en forholdsmessig dekning av ubetalte forpliktelser.

I [kommuneloven § 29–1](#) andre avsnitt fastslås at disse bestemmelsene ikke gjelder for kommuner eller fylkeskommuner. De «kan ikke tas under konkursbehandling» og kan heller ikke settes under «gjeldsforhandling» etter konkursloven, dvs. en prosess der man kommer fram til en frivillig eller tvunget ordning der de som har penger til gode bare får oppgjør for en del av det de har krav på.

I kommuneloven § 29 første avsnitt er det også en bestemmelse om avskjærer den som har penger til gode hos en kommune, fra å «tvangsinn drive» dette kravet etter de bestemmelsene vi har i tvangsfullbyrdslovene om «utlegg» eller «arrest» i eiendeler til den som skylder penger, det vil si beslag i disse med sikte på salg som kan innbringe penger som kan brukes til å dekke krav.

Summen av dette er at den som har penger til gode hos en kommune eller fylkeskommune, ikke har noe rettslig middel til å fremtvinge betaling av kravet. Begrunnelsen for dette er at kommunene og fylkeskommunene har ansvar for grunnleggende viktige samfunnsmessige oppgaver, og at det ikke vil være verken rettslig eller politisk akseptabelt om de ikke kan oppfylle disse, fordi det ikke er mer penger tilgjengelig.

I stedet for regler om tvangsinn drivelse, gjeldsforhandling og konkurs har kommuneloven en rekke bestemmelser som tar sikte på å forhindre at kommuner og fylkeskommuner kommer i en slik situasjon.

Første lag er bestemmelsene i lovens kapittel 14 med krav om et fullstendig og realistisk årsbudsjett, som setter skranker for hva man kan opp lån til og krav til nedbetaling av disse, og skranker for hva slags andre økonomiske forpliktelsen kommuner og fylkeskommuner kan påta seg.

Neste lag er lovens kapittel 28 om det såkalte Robek-registeret. Det er et system med statlig kontroll med økonomiforvaltningen i kommuner og fylkeskommuner som ikke klarer å holde balanse mellom utgifter og inntekter. Dette er da en begrensning av det kommunale eller fylkeskommunale selvstyret, men det er fortsatt kommunestyrets eller fylkestingets ansvar å få orden i økonomien.

Tredje lag er så bestemmelsene i kapittel 29 om betalingsinnstilling, som er motstykket til konkurs for private. Kommunestyret eller fylkestinget har etter [§ 29–2](#) første avsnitt *plikt til å treffe vedtak om dette*, hvis kommunen eller fylkeskommunen «på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld». Et slikt vedtak er gyldig og bindende fra det er truffet. Statsforvalteren eller departementet kan ved lovlighetskontroll

etter [§ 27-1](#) oppheve vedtaket, men bare hvis lovens vilkår ikke er oppfylt – altså fordi kommunen fortsatt er i stand til å betale sine forpliktelser etter hvert som de forfaller.

Når det er truffet vedtak om betalingsinnstilling, blir kommunen eller fylkeskommunen langt på vei tatt under administrasjon. Da skal, etter [§ 29-2](#) siste avsnitt, «departementet straks oppnevne en tilsynsnemnd for kommunen eller fylkeskommunen». Denne består av ordfører eller fylkesordfører, kommunedirektøren og minst tre medlemmer oppnevnt av departementet.

I [§ 29-3](#) fastslås at så lenge betalingsinnstillingen gjelder, skal ingen utbetalinger foretas uten godkjenning av tilsynsnemnda. Her er det tre typer utbetalinger som skal prioriteres; til dekning av lovpålagte forpliktelser overfor enkeltpersoner, til lønn, pensjon, og godtgjøring mm til tilsatte og heltids folkevalgte, og til utbetalinger som er nødvendige for å unngå fare for betydelig økonomisk tap eller vesentlige skadevirkninger. I motsetning til det som gjelder ved konkurs, betyr dette ikke at krav mot kommunen eller fylkeskommunen bortfaller, bare at kreditorene kan måtte vente på betaling.

Så langt har, så vidt jeg vet, alle vedtak om betalingsinnstilling blir underkjent av statsforvalter eller departement. Begrunnelsen er vel gjerne den som nå gis overfor Moskenes kommune: Kommunen kan avtale kassekreditt og vil da være i stand til å betale løpende forpliktelser.

En slik kassekreditt er en avtale om adgang til å trekke på en lånekonto for å dekke utgifter når kommunen ikke har midler til å dekke dem på det aktuelle tidspunktet – som et «likviditetslån». Det vil si at lånet ikke tas opp til et nytt formål, men for å dekke løpende utbetalinger innenfor den rammen som er angitt i budsjettet. Hovedregelen er at et slikt lån må tilbakebetales i løpet av det inneværende budsjettår.

Unntak fra dette siste kravet er låneopptak til dekning av regnskapsmessig underskudd i foregående budsjettår, I slike tilfelle er det tilstrekkelig at lånet tilbakebetales i løpet av den periode som er vedtatt at dekning av underskuddet skal skje. Men i og med at det betyr at kommunen eller fylkeskommunen står i Robek-registeret, skal statsforvalter eller departementet kontrollere at budsjettet er lovlig, herunder kravet om at dette skal være «realistisk» ([§ 14-4](#) tredje avsnitt). Det betyr at det må foreligg en realistisk plan for nedbetaling av underskuddet senest fire år etter at dette oppsto.

Departementet eller statsforvalteren kan derfor bare oppheve kommunens eller fylkeskommunens vedtak om betalingsinnstilling hvis det er realistisk å forvente at en kassekreditt for å dekke underskuddet kan dekkes enten i løpet av budsjettåret eller ved en gradvis nedbetaling over budsjettene de neste fire år.

I den andre enden av en periode med betalingsinnstilling ligger så en rekonstituering av kommunen eller fylkeskommunens økonomi. Tilsynsnemnda skal etter [§ 29-4](#) avslutte sitt arbeid ved å vedta en ny økonomiplan og et nytt årsbudsjett for kommunen eller fylkeskommunen. Dette skal så sendes til departementet til godkjenning eller endring.

Her må så departementet ta stilling til økonomiplanen og budsjettet er *realistisk*; om kommunen eller fylkeskommunen har mulighet for å løse sine oppgaver innen de rammebetingelsene som foreligger. I motsatt fall må departementet vurdere om det er nødvendig med særskilt styrking av kommunens eller fylkeskommunens økonomi.

Dette siste er klart nok noe departementet nødvendig bli viklet inn i, både av arbeidsmessige og prinsipielle grunner. Det er nok en vesentlig del at årsaken til at kommuner som har villet gå til betalingsinnstilling, raskt har fått beskjed om vilkårene for det ikke var til stede.

En slik overprøving av kommunestyrets eller fylkestinget vedtak om betalingsinnstilling, må skje ved et formell vedtak om oppheving av dette som ugyldig. Et slikt opphevingsvedtak må imidlertid *begrunnes*, og det må da være basert på en konkret vurdering av kommunens eller fylkeskommunens økonomiske situasjon, og av hvilke grep som kan gjøres for å komme ut av denne knipen. Her er det ikke nok med en telefonsamtale eller muntlig konferanse. Departementet har et selvstendig ansvar for å foreta en vurdering av om det vil være mulig å komme ut av en slik krise uten brudd på de lovfestede forpliktelser kommuner og fylkeskommuner har overfor borgerne.

Departementet kan ikke styre etter Gudfaren-prinsippet: «Løs problemet, men ikke fortell meg hvordan».

Godkjenning av protokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lurøy kommune

Møtedato

29.05.2024

Saknr

11/24

Saksbehandler Kent Røstad

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/332 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen fra møtet i kontrollutvalget, 29.05.2024, godkjennes.